

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 596/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., Cabajská 28, Nitra, zastúpenej advokátkou Mgr. Alexandrou Čižmárikovou, advokátska kancelária TORA Legal, s. r. o., Laurinská 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ObdoV 3/2018 z 31. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ObdoV 3/2018 z 31. mája 2018 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti RADAS, s. r. o., Cabajská 28, Nitra (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obo 6/2017 z 18. októbra 2017 a uznesením sp. zn. 1 ObdoV 3/2018 z 31. mája 2018, ktorou navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ňou označených základných práv a slobôd.

Zo sťažnosti vyplýva:

«... Sťažovateľ má z dôvodov uvedených v tejto Sťažnosti za to, že dovolacie dôvody - dôvody prípustnosti dovolania ako dovolateľ dostatočne určito a zrozumiteľne v Dovolaní vymedzil v súlade s ustanoveniami CSP ako aj judikatúrou dovolacieho súdu...

... V časti I a II Dovolania Sťažovateľ uviedol opis skutkových okolností súvisiacich s prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa excidenčná žaloba týkala na Sťažovateľa a jeho právneho predchodcu a právne posúdenie účinkov týchto právnych úkonov. Dôkazy smerovali k právnym záverom, že kúpna zmluva nemohla byť absolútne neplatná z dôvodu konsenzuálneho rozhodnutia orgánov verejnej moci a dohody medzi predávajúcim v exekúcii, FNM SR, PKB, a.s., majoritným veriteľom. Daňovým úradom a exekútorským úradom. Sťažovateľ právne argumentuje, že § 19a Zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby (ďalej len ako „Zákon o veľkej privatizácii“) sa dotýka, iba účinkov právneho úkonu, nie predpokladov jeho vzniku. V závere sťažovateľ predkladá dôkazy o zabezpečení záväzkov voči FNM SR až do doby úplného uhradenia kúpnej ceny upísaním 100 % akcií spoločnosti v prospech FNM SR...

... Konkrétne Sťažovateľ poukazuje na časť III Dovolania, kde z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle §421 ods. 1 písm. b) CSP výslovne uviedol, že „Rozhodnutie

odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorou bola otázka, či ust. §19a zákona č. 92/1991 Zb. o veľkej privatizácii je kogentným ustanovením. Táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Tým Sťažovateľ jednoznačne vymedzil zásadnú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej, a ktorá ešte dovolacím súdom riešená výslovne nebola a teda nie je možné právne posúdenie tejto otázky konfrontovať či porovnať s jestvujúcou judikatúrou NS SR. Aj keď NS SR v Napadnutom uznesení v bode 53 skutočnosť, že Dovolateľ jednoznačne vymedzil dôvod prípustnosti podaného Dovolania ignoruje, nelogicky sám cituje vybranú časť Dovolania s vymedzením dovolacej otázky v bode 23 Napadnutého uznesenia. Sťažovateľ v Dovolaní ďalej uviedol, že odvolací súd posúdil ustanovenie §19a Zákona o veľkej privatizácii ako kogentné ustanovenie s tým, že zmluvné strany si nemôžu na základe svojej vôle povinnosti v ňom striktne dohodnuté modifikovať zmluvne. Uvedené právne posúdenie odvolacím súdom pritom nepochybne vyplýva z bodu 44 Napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Sťažovateľ v Dovolaní poukázal na to, že FNM SR je právnická osoba zriadená zákonom, ktorá jediná výlučne, obligatórne, deetatizáciou nadobúda vlastníctvo ex lege, ktoré pred privatizáciou patrilo štátu. Ako súkromnoprávny subjekt, nepredáva majetok štátu, ale vlastný majetok, ktorý podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy SR má rovnaký zákonný obsah a ochranu, ako vlastníctvo iných vlastníkov, (poukázal v Dovolaní na Nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 1/96, vyhlásený 21. 11. 1996 potvrdzujúci jeho argumentáciu) pričom jeho zmluvná voľnosť môže byť obmedzená (prelomená) len na základe zákona alebo zmluvného dojednania. Sťažovateľ v Dovolaní poukázal aj na to, že: „Nie je zrejmé, z čoho vychádza odvolací súd, keď tvrdí opak o kogentnom charaktere ustanovenia §19a zákona o veľkej privatizácii a že by sa fond s úpadcom nemohli dohodnúť na osobitnej úprave vzťahov medzi nimi o teda aj spôsobe a rozsahu použitia finančných prostriedkov získaných z predaja nadobudnutého majetku.“...

... Sťažovateľ poukazuje na časť IV podaného Dovolania, kde na úvod uviedol: „Tvrdíme, že odvolací súd nesprávne posúdil aj dobromyseľnosť kupujúceho [REDAKOVANÉ] a následne aj žalobcu a právne posúdenia poskytnutia ochrany dobromyseľného nadobúdateľa a to aj v rozsahu ústavou garantovaného práva vlastníť majetok. Aj v tejto súvislosti sa domnievame, že sa jedná o nesprávne právne posúdenie, keď sa odvolací súd pri posudzovaní dobromyseľnosti odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe...“...

... V časti VI. podaného Dovolania (citované čiastočne v bode 25 Napadnutého uznesenia) Sťažovateľ vymedzil jednoznačne ďalší dovolací dôvod, a to, že dovolací súd nesprávne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou posúdil aj súlad výkonu práva správcu s dobrými mravmi, čím je potrebné v danom prípade rozumieť samotný zápis nehnuteľností do konkurznej podstaty, a to s odstupom takmer 10 rokov od ich prevodu. Podľa Sťažovateľa je takýto postup správcu zneužívaním výkonu práva, výkonom práva šikanóznym a teda výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu. Uvedené Sťažovateľ zdôraznil v kontexte toho, že v danom prípade je potrebné upustiť od prílišného formalizmu a úzkostlivom lipnutí na litere zákona a je nutné zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé riešenie veci...

... Sťažovateľ s ohľadom na text Dovolania má za to, že dovolací súd v rámci dovolacieho konania v rozpore so zmyslom a účelom inštitútu dovolania ako konania o mimoriadnom opravnom prostriedku na základe podaného dovolania účastníkom konania odmietol Dovolanie Sťažovateľa na základe dôvodov (absencia vymedzenia dovolacích dôvodov), ktoré sú prima facie v rozpore s obsahom podaného Dovolania...

... Sťažovateľ však zdôrazňuje, že má za to, že dôvody prípustnosti dovolania v prejednávanej veci v zmysle §421 ods. 1 písm. a) b) c) CSP existovali a existujú a že tieto jednoznačne vymedzil v podanom Dovolaní, ktoré má všetky náležitosti v zmysle ustanovení CSP, aby bolo spôsobilé na konanie pred dovolacím súdom.

... Tým, že NS SR mal aplikovať a interpretovať ustanovenia §432 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 11 ods. 1 CSP a ustanovenie §451 ods. 3 v súlade s článkom 3 CSP a teda v súlade s 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, avšak tieto aplikoval spôsobom, ktorý nezodpovedá ústavným požiadavkám na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, porušil Sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie, najmä právo na určité, jednoznačné a zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia v zmysle 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rovnako aj právo na prístup k súdu a súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...

Sťažovateľ má za to, že vzhľadom na to, že dôvod odmietnutia jeho písomného Dovolania predstavuje jednu jedinú vetu v bode 53 Napadnutého uznesenia dovolacieho súdu vo väzbe na všeobecné konštatácie o novej koncepcii dovolania ako právneho inštitútu - konania o mimoriadnom opravnom prostriedku, citácie z ustanovení CSP a iných rozhodnutí dovolacieho súdu je dôvod odmietnutia jeho Dovolania zostručnený a zjednodušený v časti samotného odôvodnenia spôsobom, ktorý predstavuje závažný zásah do základného práva Sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Dovolací súd svojím prístupom, kde neodôvodneným formalizmom de facto uprel Sťažovateľovi prístup k súdu, zmaril Sťažovateľovi akýkoľvek vecný prieskum vôbec prípustnosti podaného dovolania a jeho dôvodnosti. Odôvodnenie Napadnutého uznesenia je nielen v rozpore s obsahom podaného Dovolania a jeho posúdenie v rozpore s čl. 11 ods. 1 CSP, ale aj samotné odôvodnenie Napadnutého uznesenia dovolacieho súdu je vnútorné protirečivé a nesúrodé, pokiaľ v bodoch 23, 24, 25 cituje vybrané state z Dovolania vymedzujúce dovolacie dôvody v súlade s §432 ods. 1 a 2 CSP a pritom konštatuje jednou vetou v bode 53 Napadnutého uznesenia dovolacieho súdu, že Sťažovateľ ako dovolateľ tieto (zrejme vôbec) neuviedol. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým bez odôvodnenia rozhodol stručne jednou jedinou vetou nemožno považovať za súladný s §453 ods. 3 CSP pri rešpektovaní práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu.»

Vzhľadom na závažnosť veci sťažovateľ požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutí, ktorý odôvodnil:

„... Správca konkurznej podstaty sa už dvakrát usiloval nehnuteľnosti, ktorých vylúčenia z konkurznej podstaty sa Sťažovateľ domáha predat' mimo dražby v rámci verejného ponukového konania (naposledy v januári 2018) - Oznámenie o vyhlásení verejného ponukového konania na predaj majetku úpadcu mimo dražby zverejnené v Obchodnom vestníku 10/2018 zo dňa 15.01.2018, obdobne aj Oznámenie o vyhlásení verejného ponukového konania na predaj majetku úpadcu mimo dražby zverejnené v Obchodnom vestníku 244/2014 zo dňa 22.12.2014. Vzhľadom na odmietnutie Dovolania Sťažovateľa je nepochybné, že reálne existuje hrozba, že v najbližších dňoch, či týždňoch sa opätovne správca konkurznej podstaty bude usilovať predmetné nehnuteľnosti predat' mimo dražby. Za týmto účelom správca niekoľkokrát vyzval konateľa spoločnosti Sťažovateľa, aby

mu poskytol súčinnosť pri odovzdaní nehnuteľností (pričom ako termín ich odovzdania naposledy stanovil správca v e-maile zo dňa 10.10.2018 termín 17.10,2018 s tým, že sa odovzdanie musí uskutočniť najneskôr do 17.10.2018).

... Sťažovateľ predmetné nehnuteľnosti užíval po dobu takmer 10 rokov a investoval do nich nemalé finančné prostriedky. Výkon práva správcu speňažiť súčasť majetkovej podstaty úpadcu či už na dražbe alebo mimo nej by pre Sťažovateľ znamenala vysokú majetkovú ujmu, nielen z dôvodu, že za nehnuteľnosti v čase ich nadobudnutia od úpadcu uhradil právny predchodca Sťažovateľa kúpnu cenu (hodnota nehnuteľností sa pri vložení nehnuteľného majetku do spoločnosti premietla do výšky jeho obchodného podielu) ale aj vzhľadom na investície do nehnuteľností počas 10 rokov ich užívania. Sťažovateľ má za to, že hrozí proces ich predaja tretej osobe správcom konkurznej podstaty odôvodňuje dočasné opatrenie vo forme odloženia vykonateľnosti Napadnutého uznesenia a z dôvodu právnej istoty aj rozhodnutia odvolacieho súdu...

... Sťažovateľ má za to, že ak správca prikróčí k odpredajú nehnuteľností zapísaných na [REDAKOVANÉ] k.ú. [REDAKOVANÉ] v čase keď existuje právoplatné rozhodnutie dovolacieho súdu - Napadnuté uznesenie, ktoré s ohľadom na zamietajúce rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie vo svojej podstate znamená to, že správca by bol na takýto postup oprávnený, akákoľvek tretia osoba môže nadobudnúť de iure vlastnícke právo k nehnuteľnostiam aj v rozpore so zásadou nemo plus iuris, a to bez ohľadu na skutočnosť, že Sťažovateľ má za to, že vzhľadom na kontext a obsah tejto Sťažnosti je zrejmé, že meritórny prieskum právneho posúdenia otázky, či nadobudol alebo nenadobudol vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam dovolací súd nerealizoval z dôvodu porušenia základného práva Sťažovateľa na prístup k súdu a súdnu ochranu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Keďže nezistil nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach a ani dôvody na jej odmietnutie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých treba posúdiť v konaní vo veci samej, prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom.

V danom prípade vzhľadom na charakter a závažnosť problematiky a možnej ujmy pri realizácii napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu v neprospech sťažovateľa ústavný súd vyhovel návrhu a odložil vykonateľnosť rozhodnutí tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018